

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 116

Maribor, sreda, 21. septembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račen pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.400
Večja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglaš. oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova vlada sestavljena

Likvidacija Slovenske ljudske stranke — Vstop klerikalcev v radikalni klub za en portfelj — Pred fuzi o samostojnih demokratov z Demokrasko Zajednico

BEOGRAD, 21. septembra. Sestava nove vlade je že gotova in kralj je že podpisal imenovanje novih ministrov. Dosedanja radikalno-demokratska koalicija je razširjena z vstopom SLS v vlado, ki pa se je izvršil zelo dramatično. Parlamentarni klub SLS je prenehal obstojati in vstopijo klerikalni poslanci v radikalni poslanski klub. V vlado vstopi dr. Gosar kot minister za socialno politiko, poročnik pr. i. Sušnik pa postane državni podtajnik v minist. strasti prave.

Zaman se je trudil dr. Korošec, da bi dosegel ugodnejše pogoje za vstop v vlado. Pod pritiskom razmer in v strahu pred ustvarjanjem se velikim demokrat-skim blokom je sprejel vse pogoje Velje Vukičevića in se zadovoljil samo z enim ministrom.

Nova vlada pa seveda nikakor še ni stabilizirana, temveč jo je smatrati samo kot provizorij. Njen obstoj je namreč popolnoma odvisen od nadaljnjih dogodkov, ki ko še v razvoju. Jasna slika položaja se bo pokazala šele na seji Demokratske Zajednice, ki se bo vršila 3. oktobra v Beogradu in se bo na njej tudi sklepalo o fuziji samostojnih demokratov z Zajednico, ki je že gotova stvar in se imajo izvršiti samo še nekatere formalnosti. Položaj sedanje vlade je zato stalno kritičen in je le malo upanja, da bi se mogla vzdržati v skupščini.

Današnji dan v političnem življenju je

Kralji se nastani za več mesecev v Zagrebu

ZAGREB, 21. septembra. Novi obščinski svet bo sprejel na svoj prvi seji sklep, da posebna deputacija naprosi kralja, naj počasti mesto z daljšim bivanjem. Banski dvorec je že preurejen in naročeno je tudi že novo pohištvo. Kralj bi se nastanil vsako leto za več mesecev v Zagrebu.

RUSKI MANEVRI S SOUDELEŽBO PREBIVALSTVA.

Včeraj so se začeli pri Odesi veliki jesenski manevri ruske vojske in mornarice. Orožne vaje se vršijo v slogu vojne bodočnosti s plinskimi bombami, maskami, zrakoplovi itd. Sodelovalo bo tudi prebivalstvo in je organizirana širokopotezna poučna služba o vseh pojavih vojne, katero bodo ti manevri zelo nazorno predstavljali. Med prebivalstvo so razdelili tudi orožje, maske in druga obrambna sredstva moderne vojne. Tuji atašeji so povabljeni kot gledalci.

Volčje črede v Hercegovini.

V zadnjem času se klatijo po Hercegovini velike volčje črede. Vpadajo celo v vasi in povzročajo tamkaj veliko škodo. V vasi Izor je ušla močna čreda in pobrala 40 komadov drobnice. V vasi Bokšice so volkovi uničili posestnika Obradovića dva konja in 13 glav drobnice. Te dni prirede na požrešne živali velik nogon.

bil popolnoma pod vtisom včerajšnje po polne kapitulacije SLS. Dr. Korošec se je zglasil že rano jutraj v ministrskem predsedništvu, kjer je nadaljeval pogajanja z Vukičevićem. Istočasno se je vršil razgovor demokratskih ministrov. Ob 10. dopoldne sta se sestala Vukičević in Marinković, nakar je odšel slednji k Davidoviću in mu poročal o razvoju pogajanj.

Ob 10.30 dopoldne je bil Vukičević sprejet od kralja v enourni avdienci, po kateri je izjavil zastopnikom časopisja, da je

kralj podpisal ukaze glede imenovanja dr. Gosarja za ministra socialne politike, dr. Kumanudića za ministra prosvete in Mlovića za ministra za šume in rudnike.

Dosedanji minister prosvete dr. Perić je stavljen na razpoloženje. Po izjavi Vukičevića pride dr. Perić v poštev za drugo važno politično kombinacijo.

Vprašanje zasedbe državnih podtajniških mest še ni rešeno. Ker odpotuje kralj danes popoldne za več dni v Topolo, se splošno domneva, da je rešitev tega vprašanja odgodena.

ZAGREB, 21. septembra. Današnji »Obzor« poroča, da se bo vršil začetkom novembra v Ljubljani kongres Slovenske ljudske stranke, da sklepa o likvidaciji stranke in fuziji z radikalno stranko.

Nemiri v Italiji

BEOGRAD, 21. septembra. Kljub dementijem italijanskega poslanstva objavljajo današnji listi obširna poročila o nemirih v Italiji, ki so posledica nezadovoljstva in obubožanja širokih slojev naroda. V Padovi je bil umorjen te dni komandant 80. legije fašistovske milice. Fašisti pripisujejo nemire socijalistični propagandi in tajnemu rovarstvu framazonov. V vseh večjih mestih Italije so bile izvršene zadnje dni številne aretacije, tako da so jetnišnice prenapolnjene.

SEDEM MILIJONOV OVC POGINILO.

LONDON, 21. septembra. Vsled strašne suše v Queenslandu v Avstraliji je poginilo 7 milijonov ovc.

PARNIK S 400 POTNIKI POTONIL.

Iz Čingtaua poročajo, da se je motorna ladja »Gentoku Maru«, na kateri je bilo 400 kitajskih potnikov, na poti v Čingtau potopila. Amerikanska vojna ladja, ki je bila v bližini, je rešila 120 oseb. 159 trupel so potegnili iz morja, ostale potnike pa še pogrešajo.

Troje žrtev viharja.

Med viharjem, ki je divjal v torek ob francoski obali, je val, ki se je pogljal na krov v Boulogne sur Mer ustrelane angleške jahte, potegnili razmosta malo dekletce. Oče in kapitan sta skočila za njo in jo hotela rešiti, razpenjeni valovi pa so pogoltnili tudi drzna reševalca.

Iz zgodovine mariborske gimnazije

Letos stosedemdesetletnica zavoda — Znameniti slovenski gojenci gimnazije — Ena na odličnejših bivših avstrijskih srednjih šol

Maribor, 21. septembra.

Mariborska gimnazija, ena najstarejših v naši državi, ki je v nevarnosti, da bo reducirana na nižjo srednjo šolo, je bila ustanovljena že dne 8. januarja 1757 po jezuitu Adalbertu baronu Purgstallu s cesarskim razpisom kot jezuitska gimnazija. L. 1773 je bila razpuščena, dve leti kasneje pa zopet otvorjena. Od leta 1781 so bili na zavodu nameščeni piaristi, od leta 1790 pa posvetni učitelji.

Že v ustanovnem pismu stoji, da morata biti med učitelji vedno dva Slovenci. Iz redovniške šole se je zavod spreminjal po odlokih in naredbah vlad in je ostal do današnjih dni strogo humanističen. Posejali so ga večinoma slovenski dijaki, kajti Nemci so imeli še na razpolago nemški gimnaziji v Celju in Ptuj.

Na zavodu so delovali, kakor je razvidno iz letnih poročil, ki so ohranjena od leta 1851 dalje, odlični učitelji, med njimi veliki Slovenci: Martin Trstenjak, Majcinger, Šuman, Pleteršnik, dr. Paik in Wiethaler.

Leta 1889. so bile osnovane slovenske paralele, kjer so poučevali vsaj latinščino, matematiko in verouk v slovenščini, leta 1914. pa se je to spremenilo

tako, da so bili v prvem razredu vsi predmeti slovenski. Med učenci mariborske gimnazije najdemo mnogo odličnih imen, med katerimi so pač najslavnejša: Stan-ko Vraz, Miklošič, Macun, Zolger, Šuman, Babnik, Murko, Kukovec, Ilešič, Ozvald, Veber in drugi. Vsem je bila mariborska gimnazija prava mati in pogosto se vidi s kakim veseljem se njeni dijaki spominjajo tega zavoda.

Sedaj pa naj postane ob svoji stosedemdesetletnici, ko je dosegla največje število učencev, naenkrat mačeha, ter požene one, ki jih je pripeljala do 5. razreda izpod krova v širni svet. Tega ne bo storila in ne bo mogla storiti, ker imajo tudi letošnji petošolci pravico biti na tej šoli. Izmed 64 učencev 5. razreda jih je 30 iz Maribora, 14 si je našlo dom po tukajšnjih zavodih in le 20 jih bi bilo morda mogoče iti kam drugam, čeravno imajo istotako gotovo svoj vzrok, da so prišli ravno v Maribor.

Naša kulturna in narodna čast zato ne sme dopustiti, da se z ukinitvijo zavoda s takimi tradicijami osmešimo preko bližnje meje po vsej Avstriji, ki je pred svetovno vojno štela mariborsko gimnazijo med najodličnejše avstrijske srednje šole.

Kako se zavira gospodarsko življenje

Trgovina s senom in pomanjkanje vagonov

Maribor, 21. septembra.

Je skoro neverjetno, pa vendar žal resnično: državni aparat zavira naše gospodarsko življenje. Evo zopet eden izmed mnogih tozadevnih vzgledov:

Narodni poslanec dr. P i v k o je dobival zadnje dneve zaporedoma pritožbe od nešteti strani glede tega, kako morajo trgovci s senom čakati na naročene vagonne po 14 dni do tri tedne, pri čemur trpe škodo ne le trgovci sami, ki imajo polna skladišča, zabasana s senom, ampak tudi kmetje, ki so mnogokrat navezani edino na izkupiček od prodanega sena, zlasti v krajih, kjer je bila letos žitna letina skrajno slaba, sadja pa sploh bilo ni.

Znano je, da se iz naših krajev, zlasti med Pragerskem in Laškim, izvozijo vsako leto velike množine sena, povprečno krog 1000 vagonov. Za neovirani razvoj trgovine je pa nujno potrebno, da so sproti na razpolago prevozna sredstva, zlasti železniški vagoni.

Da je bilo prva leta po prevratu v tem pogledu slabo, da je vagonov primanjkovalo i. t. d., je bilo še kolikor-toliko razumljivo. Da je pa stvar tudi še danes, ko je minilo od prevrata že skoro devet let, skoro na isti točki kot pred leti, da je redni promet tudi še danes onemogočen, ker morajo trgovci po cele tedne čakati, predno dobe vagonne, in še takrat ne takšnih, kakršne so naročili, to se pa sliši vsekakor zelo čudno. Čudno tembolj, ker se n. pr. letos pošilja skoro

vse naše seno »Rdečemu križu« v Srbijo, in bi človek sodil, da bo generalna direkcija železnic vsaj iz tega razloga končno napravila red v do stavljanju naročenih vagonov. Saj je dobila že dovolj pritožb v tem pogledu in tudi prometni minister sam, general Milosavljević, ki je ob nastopu svojega »vladanja« zagotovil, da bo napravil red, je gotovo tudi že dobil pritožbe.

Ne bomo preiskovali, kje leži krivda na teh razmerah. Eno je gotovo: načelniki naših postaj, naši dobri slovenski železniški uradniki, store vse, kar je v njihovih močeh, da gredo vsakomur na roko. Krivda mora torej biti kje drugje.

Narodni poslanec dr. P i v k o je za enkrat napravil predstavko na ljubljansko direkcijo državnih železnic. Ako ne bo odziva, se bo obrnil tudi še na višja mesta. Ne sme se mirno gledati, da bi železniška uprava, mesto, da podpira in pospešuje gospodarski razvoj, istega ovirala in onemogočala.

Debela toča v Sremu.

V torek je divjala po vsem Sremu velika nevihta z dežjem in točo, debelo kakor golobja jajčka. V okolici Vukovar je vihar porušil brezovjavne drogovce in je zato telefonski promet ukinjen. Po Sremu je neurje odnašalo strehe raz hiše in močno opustošilo vinograde. Jako močan je bil vihar tudi v Ilsku in na Otoku, kjer je zelo poškodoval tamkajšnja opekarno.

Danes ob 20. uri v dvorani Narodnega doma v Mariboru

protestni zbor proti ukinitvi mariborske gimnazije.

Na zboru poroča narodni poslanec
dr. Ljudevit Pivko.

Iz analov mariborske policije

Varnostne razmere v mestu prilično dobre — Okoli 600 aretacij in 6.000 prijav v prvi polovici tekočega leta — Glavni znanci naših kriminalnih organov

Maribor, 21. septembra.

Po novem letu se v lokalni kriminalistiki ni bistveno nič izpremenilo. Povečanju splošne krize, je razumljivo sledil porast prestopkov, kaznivih dejanj in zločinov, tako da zaznamuje mariborski policijski komisariat že v prvem polletju veliko število aretacij, število prijav pa je daleč preseglo običajni kvantit.

V mestu samem, to se pravi v policijskem rajonu mariborskem, je bilo aretiranih doslej že 600 oseb, prijave policijskih organov pa so dosegle že ogromno število okrog 6.000, kar dokazuje izredno aktivnost policijskega osebja, ki je izsledilo vrsto rafiniranih zločinov in prišlo na sled najdrznejšim in najspretnjšim sleparijam, tatvinam, vlomom in drugim kaznivim dejanjem.

V prvem polletju je torej mestna varnostna oblast izvršila veliko delo in v neprestanem prizadevanju v znatni meri ublažila in preprečevala porast kriminalistiki nagibajočega se razpoloženja temnih elementov, ki so se rekrutirali bodisi iz krogov domačega prebivalstva ali pa prihajali od drugod in ogrožali red in varnost, predvsem pa tujo lastnino.

Največ prestopkov in zločinov so zagrešili tatovi, sleparji in vlomilci; sledi jim razgrajajoči, prostitutke in berarči, dočim se zločin umora ali uboja v mestnem območju ni izvršil nobeden. Policijska kronika beleži celo slučaj nameravanega požiga pri godbeniku Frischu, ki sta ga z namero, da prikrijeta tatvino, zakrivila dve 15letni deklici.

Težave in stremjenja gostilničarjev v Mariboru

Kakor skoro vsi pridobitni stanovi, trpe sedaj tudi gostilničarji v Mariboru na splošno gospodarski krizi, ki se očituje posebno v pomanjkanju gotovine. Vrh tega je bilo zadnja leta odprtih na novo 65 novih vinotočev, kjer bramevci in trgovci z vinom prodajajo blago za daleko nižjo rezijsko, posebno dalmatinska vina, ki se jih iztoči ogromne količine, ne da bi bilo treba računati s kalom. Poklenim gostilničarjem je zato skoro nemogoče vzdržati konkurenco s takimi točilci.

Tej težki konkurenci pa se pridružuje še vinotoči pod vejo. Gostilničarstvo bojuje dejanski sedaj hud boj za svoj obstanek. Najlepši dokaz temu je, da je v enem letu samo v Mariboru opustilo oziroma zamenjalo svoje obrate 39 gostilničarjev, dočim so se trgovski točilci in Dalmatinci neverjetno pomnožili. Razen par izjem skoro vsi ostali gostilničarji že komaj dihaajo pod težo davčnih bremen in osobito tudi občnih doklad.

Stalno obremenjevanje in težka konkurenca vzbujajo med gostilničarji vedno večjo skrb za nadaljni obstanek, ki jim je resno ogrožen, ako se jim vsaj občinske doklade nekoliko ne zmanjšajo.

Ravno pred kratkim je poslala Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru občinskemu svetu spomenico, v kateri opozarja na težko krizo, ki jo preživlja gostilničarski stan in stavlja primerne predloge za omiljenje položaja. Predvsem predlaga Zadruga, da naj občinski svet odpiše občinske doklade 10% vinske zaloge, to je, od vsakih 100 litrov zaloge 10 litrov. Vina se namreč pri počasnem točenju veliko osuži in ostane vrh tega v vsakem sodu na dnu znatna količina povsem neuporabnega za točenje, ker se v sodih skali, zgostijo ali

Velik uspeh je bila izsleditev mednarodnih zločincev Madžarov Iringa in Szaba, ki sta izropala nešteto oblasti in šolskih blaginj. Dalje je uspelo mariborski policiji zbrati dokazni material glede ponarejevalcev bankovcev Potočnika in Rupnika, na podlagi katerega so bili obsojeni pri prvi porotni razpravi oproščeni krivci. Budni policijski organi so bili neprestani strah številnih tatov koles in sploh prijateljev tuje lastnine. Nadvse presenetljiva je bila tudi aretacija spretnega vlomilca Štefana Pavličevića, ki je dva meseca obiskoval stanovanja raznih meščanov in jih oplenil za približno 40.000 Din. Tukajšnji policiji je končno uspelo, da je aretirala nevarnega tatu Zupanca, ki je imel na vesti serijo drznih tatvin itd.

Glede pobijanja tajne prostitucije je bilo storjenega prav mnogo. Nevarne oboževalke Venere so bile pod stalno policijsko kontrolo in so le s težavo opravljale in prikrivale izvrševanje umazane obrti. Policijski zaporji so bili vse leto prenapolnjeni razgrajajočev, ki so v obliki meri skrbeli za vzdrževanje mestnih ubožcev. Sumljivim tipom je prepovedano bivanje v mestu, s čimer se je uspešno čistilo in preprečevalo stopnjevanje kriminalitete.

Mariborska policija je torej v zaščito miru, reda, javne varnosti in tuje lastnine izvršila v prvi polovici tekočega leta ogromno delo, ki ga je pripisati predvsem vestnosti in požrtvovalnosti njenih organov in neutrudljivemu prizadevanju in spretnosti merodajnih činiteljev.

skisa. In to neuporabno vino, ki znaša povprečno 10 odstotkov, je ravnotako obremenjeno, kakor dobro vino. Gostilničar ima pri tem, kar je čisto razumljivo, škodo, ki je ne more nikjer ukalkulirati.

Tudi letošnja uvedba posebne doklade na vino in izredno visoke takse za koncerte in plesne prireditve močno ovirajo razvoj gostilničarske stroke, ki je vsekakor za gospodarsko blagostanje občine kot posredovalka družabnega življenja in pospeševalka prometa važen faktor.

Kakor čujemo, streme gostilničarji, da jim boj uveljavijo svoje zahteve in stremjenja, posebno za tem, da dobe primerno zastopstvo v mariborskem občinskem svetu in sicer pri vseh strankah. Predvsem pa hočejo doseči, da se jim nekoliko olajšajo vsaj občinske doklade.

Veliko delavsko zborovanje v Mariboru

Na vrtu »Uniona« se je vršilo sinoči na poziv socializmov veliko zborovanje proti odpravi stanovanjske zaščite in mariborske gimnazije. Želje klerikalcev se nočejo izpolniti. Zbralo se je zopet okrog 1500 zborovalcev. Politično poročilo je podal poslanec Petljan; oblastni poslanec Grčar in prof. Favai sta govorila o stanovanjskem vprašanju, občinski svetnik Bahun pa o občinski politiki. Resolucije glede stanovanjske zaščite in mariborske gimnazije so bile soglasno sprejete. Na naslov klerikalcev zlasti dr. Korošca in Žebota so padali ostri medklici.

Komercializacija državnih podjetij.

Na podlagi finančnega zakona za leto 1927-28 pripravila finančno ministrstvo splošen predlog glede komercializacije vseh državnih podjetij, kakor državnih železnic, rudnikov, šum, tvornic svile in kmetijskih posestev.

Mariborski in dnevni drobiž

Velika ljudska predavanja s kulturnimi filmi

Zveza kulturnih društev v Mariboru bo prirejala v Grajskem kinu vsako drugo soboto in nedeljo velika ljudska predavanja s kulturnimi filmi. O potrebi takih predavanj pisati in govoriti, je danes odveč, ko ima v sosednjih državah vsako naprednejše mesto, ki stremi in dela za prosveto svojega naroda, poučna ljudska predavanja s filmi že več let na sporedu svojih prireditev. Zveza kult. društev pa bo pričela s takimi predavanji tretje leto svojega prosvetnega dela ob severni meji naše lepe domovine.

Prvo predavanje s filmom bo v soboto 1. oktobra tl. ob 2. in 4. pop. in v nedeljo 2. oktobra ob 10.—11. dopoldne in 3. popoldne. Predvajal se bo film: **O življenju v pragozdovih na obalah reke Amaconke**, Doživljaji barona Adolfa pl. Dugerna, ki je l. 1924. vodil ekspedicijo v te še neznane, čarobne kraje. V soboto 15. okt. in nedeljo 16. oktobra bomo napravili pet **potovanj po Švici**. Uživali bodele lepoto narave in se čudili tehnik, s katero je duh švicarskega naroda obvladal prirodo.

Tretji film bo v soboto 5. novembra in nedeljo 6. novembra. Govorili bomo o **zvezdah in planetih** in se ponovno pričeli o veliki resnici Kantovega izreka: »Dve stvari nas navdajata z vedno novim začudenjem in strahom; zvezdnato nebo nad nami in moralni zakon v nas«.

V soboto 19. in nedeljo 20. novembra pa bomo zopet potovali v Ameriko in sicer tokrat v **Meksiko, deželo čudežev in skrivnosti**.

Te prireditve so namenjene vsem, mladi in odraslim. Vabimo vas, da jih pridno posečate in se prepričate, da so take prireditve zelo zanimive, kratkočasne in za izobrazbo ljudstva neobhodno potrebne.

Zlasti prosimo ravnateljstva srednjih in upraviteljstva osnovnih šol, da opozore šolsko mladino na ta predavanja in organizirajo skupne obiske. Vstopnice se lahko naroče v predprodaji pri blagajni na Grajskem kinu, ali pri predsedniku Zveze Antonu Skala, Razlagova ul. 16. I. desno. Cene so enake za vse po 3 Din, le ložni sedeži po 5 Din. Ravnateljstvu Grajskega kina, ki je Zvezi pomagalo organizirati ta velika ljudska predavanja s filmi, izrekamo že sedaj javno zahvalo. — Vodstvo ZKD.

Naročnike »Večernika«

v I. in V. okraju opozarjamo, da nam je nepričakovano zbolela raznašalka za imenovana dva okraja, vsled česar jim je bil list dostavljen z znatno zamudo. Prosimo, naj nam ta nedostatek oprostite.

Kričec primer naše »socialne politike«

V Mariboru kar noče biti konec pravih škandalov 20. veka, da revne družine taborijo na prostem. Naslov čevljarskega mojstra Antona Pisanca je n. pr. uradno tako-le zabeležen: Tu — Jezdarska ulica na prostem v neki uti. — Tako je naslovljena uradna dopisnica stanovanjskega sodišča, ki obvešča tabornika »tam na prostem v neki uti«, da je zaproseno stanovanje na seji dne tega in tega dodeljeno drugemu prosilec. Prosilec na prostem v neki uti se pa lahko proti tej dodelitvi v 8. dneh pritoži s pritožbo, kolekovano z 20 Din in opremljeno s potrdilom o plačanih davkih. Kako točno in gladko gredo predpisi preko stanovalecev na prostem in preko vseh sramot današnje dobe! —

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru.

ima svoj XXI. redni občni zbor, v sredo 28. septembra ob 20. uri v društveni sobi. Narodni dom. Pozivamo članstvo, posebno še nanovo vpisano, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. — Ekskurzija v Srednjo vinarsko in sadjarsko šolo bo v petek, dne 23. t. m. Odhod ob 15. uri izpred gimnazije. — Odbor.

Velika kavarna.

V petek, dne 23. t. m. koncert. Vijo-linski virtuoz Nodine Pegelau, 1120.

Čar slovenske pesmi.

Saksonski skavti, ki so bili v počitnicah skupaj z našimi v Bohinju, so se zelo navdušili za našo pesem. Sin g. prof. Družoviča v Mariboru je dobil pismo od saksonskega skavta z najprisrčnejšo zahvalo za oskrbljene slovenske pesmarice. V pismu se našteva še cela vrsta pesmi, ki bi jih Saksonci radi dobili in da se razume, ti, da jih bo organizacija sprejela med svoje popevke.

Tatvina.

Služkinji Ivanki Losbacher, ki je zaposlena na Aleksandrovi cesti 43, je neznan storilec iz zaklenjenega kovčega, ki ga je hranila na podstrešju, ukradel raznega blaga v skupni vrednosti 600.— Din. Med ukradenimi predmeti se nahajata dve odeji, dve bluzi, 10 krožnikov, namizno orodje, 15 m vrvi za sušenje perila. O tatovih ni sledu, vendar pa je več oseb osumljenih, pri katerih bodo izvršene hišne preiskave. —

Prestopki cestno-policijskega reda

se kljub številnim kaznim neprestano ponavljajo. Kolesarjenje brez luči je na dnevnem redu. Vožnje na levi strani ulic so najobičajnejši prestopki, največ pa je prestopkov radi prehitrih voženj. Motociklisti, kolesarji in avtomobili drve čestokrat s pretirano brzino po mestnih ulicah, ogrožajo javno varnost in dvigajo oblake prahu. Čeprav cestno-policijski red strogo prepoveduje dirkanje v območju policijskega rajona mariborskega. Zvišanje kazni in poostreitev kontrole bo gotovo zalegla. —

Vlom v izložbeno okno.

Sinoči so neznan storilec s ponarejenimi ključi vlomili v izložbeno okno trgovca Slavka Černetiča na Aleksandrovi cesti 23 in pokradli razstavljeno blago v vrednosti 1800 Din. Po tatvini so izložbeno okno, v katerem so bili po večini žepni robci, zopet zaklenili. Storitcem so oblasti že na sledu. —

Spretna sleparija.

Tukajšnja modna trgovina Trgovski dom uporablja računske listke, katerih ena stran je posrečena kopija novih desetdinarskih bankovcev. Tak računski listek je Ivan M. pri zamenjavi 100dinarskega bankovca izročil nekemu mesarju, ki je sleparijo opazil šele doma in jo takoj prijavil policiji. Pri zaslišanju je M. tajil goljufijo in izjavil, da se ne spominja, da bi sploh kedaj imel tak računski listek v rokah. Verjetno je, da je oškodovanec prejel omenjeni »bankovec« že kje drugje v mestu. —

K porotnemu zasedanju.

Razen v soboto navedenih slučajev sta razpisani za jesensko zasedanje še naslednji razpravi: v torek 27. t. m. Ladislav Tott radi hudodelstva umora in v sredo 28. t. m. Drago Biščak radi poneverbe. —

Gozdovniki!

V nedeljo, dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldan bo v državni deški meščanski šoli vsakoletni občni zbor! Udeležba za vse članstvo obvezna. Vabljeni tudi prijatelji našega pokreta. Popoldne ob 14. uri obvezen izlet v krojih. Mir z Vami! — Hitri Jelen.

Mariborski šahovski klub

poziva vse člane, zlasti reprezentantce na trening igro, ki se bo vršila v četrtek, dne 22. t. m. ob 20. uri v kavarni Central. Udeležba obvezna. — Predsednik. —

Hipnotizer Svengali v Mariboru.

G. Svengali, naš domačin, sijajni hipnotizer, telepat, okultist itd. nastopa od četrтка naprej vsak dan ob pol 7. in 9. v kinu Apolo. To je njegovo zadnje gostovanje v Mariboru pred turo, ki jo nastopi v kratkem v inozemstvu. Najprej za Mariborom se bo produciral na Dunaju v etablimentu »Hölle« z istimi točkami, kakor jih bo sedaj predvajal v kinu Apolo. Želimo g. Svengaliju mnogo uspeha. —

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Žičer, derviški ples

(Narodnoslovna črtica z našega juga)

To kar bom tu opisal, sem gledal z lastnimi očmi v Peči (Peja alb.) (Ipek turško) v neki mošaji. Marsikdo je slišal o derviškem plesu, morda čital o mučenju in čudnih obredih teh menihov alahove konfesije. Ali vse to pripovedovanje ima podoben pravljic iz tisoč in ene noči, novi značaj legende ali eksotične pripovedke. Marsikdo dvomi, da to fakirstvo obstoji v naši državi in je mnenja, da je to mogoče edinole nekje v daljni Indiji in na Daljnem Istoku. Malo Jugoslovancev pa je, ki bi vedeli, da obstoji ta sekta ali bolje nekak samostanski red moslimske vere v naši državi in sicer v južnem delu naše kraljevine in da se zamore opisani obredni ples dervišev videti vsak prvi petek v mesecu.

Ker je ta verska posebnost res nekaj zanimivega in — last not least — pretrčljivega, hočem v naslednjem natančneje opisati to versko ceremonijo kakor sem jo gledal pred leti na neki petek tretji dan bajrama (turška Velika noč) v Peči (60 km zapadno od Kosovske Mitrovice). Te sekte dervišev je smatrati kot neki meniški red. Po mojih informacijah obstoje v Skoplju, Prištini, Kosovski Mitrovici, Peči, Djakovici, Tetovu in ter še v nekaterih mestih.

Žičer (čitaj kakor se piše) pomeni v arabskem jeziku obred (ceremonijo), katerega izvršujejo vsaki prvi petek v mesecu, ko se zberejo v džamiji k ibadet (skupni molitvi). Ker imajo k tem ceremonijam pristop tudi drugoverni oziroma vsi brez razlike veroizpovedi, je razumljivo, da je mnogo kristjanov prisostvovalo z uprav perverzno naslado tej fakirski produkciji.

Mala predmestna džamija (turška molilnica) le je kajpada takoj napolnila in galerija, slična koru katoliških molilnic, je kar škripala pod pezo »krščanskih« gledalcev. Pripomniti moram, da drugače praktični Turki ne pobirajo k tem fakirskim predstavam vstopnine. Sredi džamije se je obliko podkove postavila vrsta dervišev, stoječih na ovčjih kožuhih, imenovanih »halke«, dočim stoji pri odprtini podkve njih poglavar Šejkfrula, vihteč v roki kadilnico s kadilom, ki razširja povsem isti vonj kakor v naših cerkvah. Ibadet (molitev) se začne skrajno zelo melodioznih dolgih psalmih, mestoma v molu orijentalnih napevov, mestoma v divjih vsklikih, ki po svoji eksotičnosti nalikujejo animalskem kriku divjakov. Molitev, v kateri se po več ko stokrat ponavlja v arabskem jeziku. Bog odpusti naše grehe, Ti si dober, Ti si blag in plemenit, Ti si nas ustvaril itd. trajala je za časa mojega obiska skoro celo uro brez odmora in prestanka med neprestanimi »prostimi vajami« — nagibanje desno, levo, naprej, nazaj ter strastnim poljubljanim cerkvenih tal. Naenkrat, kakor bi trenil — in se mi zdi, na znamenje Šejkfrule se ibadet (molitev) spremeni v grozno hropenje s polnim glasom, tako da dobiš vtis, da se bodo vsi zadušili. To dela strašen vtis na vse gledalce, zlasti na drugoverne. Po nepretrganem nagibanju naprej, ki traja med groznim hropenjem tudi dobre pol ure, nastopi popolna obnemoglost. V hipu dobi vsak plesoč derviš od »mežnarja« takozvani »kudum«, to je bobenček ali pravzaprav mali medeni obroč, prevlečen s predpisano oslovsko kožo in malim kladivcem, a »veliki duhoven« — Šejkfrula vzame zvonec iz pločevine in tedaj se začne čudna godba, pred katero se lahko vsaki — jazzband skrije. Ta »godba« traja toliko časa, da se vsak laik začne bati za svoja ušesa.

Nastopi mir, obredni odmor, katerega pa izrabi službujoči poglavar v to, da izbere tri miljenice Alahove, ki sprejmejo iz njegovih rok železne biče, imenovane »šiš«, nakar vsaki teh treh poljubi roko poglavarja na prstan, slično kakor naši župniki in kaplani škofu. Med neprestanim bobnanjem, petjem, zvonjenjem in vzklikanjem se začne prava akrobatska produkcija. Ona izbrana trojica skače in pleše v krogu dervišev, vrti svete biče v rokah, meče visoko v zrak in med strašnim kričanjem zopet vplavi; potem prisloni vsak od teh treh izbrancev bič na trebuh, potem na grlo ter udari z vso močjo z drugo roko po državi, v

katerem je vse polno šilastih bodic in žebeljev, ki se zarinejo v meso.

Pa to še ni vse. Zatem pride na vrsto najgroznejši del ceremonije. Poglavar vzame iz zariavelega krožnika nekaj — kakih petnajst centimetrov debelih — igel in dostojanstveno šetajoč po krogu si milostno izbere žrtve, katere bo — prebodel. Imel sem srečo, da sem mogel prav od blizu videti vso proceduro in skrivnost teh eksperimentov, ki se prav nič ne razlikujejo od produkcij javnosti znanih fakirjev in »indijskih« artistov. Vse dela sugestija in autosugestija, kajti poglavar dervišev stopi pred izvoljenca, mu položi desno roko na ramo ter ga s presunljivim pogledom motri v belino očesa, kakor da ga hoče vprašati, ali je voljan in dovolj močen, da doprinese žrtve v čast in slavo Alahovo in za brisanje grehov sveta... Obraz derviša, ki je izvoljen, gleda ostro v oči poglavarjeve in če mu nabreknejo žile in se isti preprča, da ima dovolj močne živce, ga (poglavar) prime z eno roko za obe ustnice in z drugo prebode... Derviš se spusti takoj v ples in bobnanje in ker ima v obeh ustnicah debelo iglo, seveda ne more prepevati... Še trije do štirje so tako »srečni«, da jim sme namestnik božji Šejkfrula prebosti z zariavelo iglo bodisi roko (dlan), desno lice, brado, nos, ušesa itd. Tako prebodeni plešejo med neprestanim bobnanjem dobre četrt ure, nakar pristopi po vrsti k dervišom, jih zopet z ostrim pogledom srepo motri in naglo kakor bi trenil, izvleče iglo. S prstom pritisne na ramico, ne obrnivši oči od oči svoje žrtve in komaj se opazi mala luknjica, o krvi pa ni niti govora. Ko so vse igle odstranjene, se zopet začne takozvana zahvalna molitev, ki traja zopet dobre pol ure med petjem, kričanjem in klanjanjem s končnim dolгим poljubom cerkvenih tal, kar pomeni konec dolgotrajne in mučne ceremonije. Pripomnim, da me je nemalo dirnilo, ko sem videl med plesalci in pevci tudi dečke v starosti od 6—8 let, ki se nemoteno vzgaja za take eksotične obrede. Pa sem pomislil na domovino slovensko, dijaška semenišča in negodne samostanske gošence, ki jim neodgovorni elementi prebadajo možgane za svoje koristne svrhe, pa sem bil pomirjen. Pripomnim, da so derviši nekaki menihi našega tipa. Imenujejo se »bogoljubci« in so morali dati večno obljubo oz. prisego, da ne bodo nikogar ubili, nikogar okradli in bližnjemu storili nobene krivice ali zla ter se tudi držijo; vendar mnogi jedo svinjsko meso, pijejo vino in žganje, četudi to koran strogo prepoveduje.

Opisan derviški ples ima svojo paralelo (v prenešenem smislu) v sugeriranju neuke mase od strani onih polit. strank, ki jim je vera orožje za dosego zemskega sijaja.

Mori, da bo iustificiran

V okolici Vratislave so našli pred dnevi ustreljenega trgovca Jarrasa. Po raznih indicijah so obdolžili umora 21 letnega Grehla. Mladenič se je tako čudno obnašal, da so preiskovalne oblasti domnevale, da je član kake tajne politično-teroristične organizacije in da je umoril svojo žrtve po zarotniškem sklepu svoje organizacije. S tem domnevanjem se pa ni dala spraviti v sklad popolna politična indiferentnost trgovca. Iz morilca so končno le izvlekli sledečo čudno izpoved: Pred meseci je že sklenil zapustiti ta svet, ni pa imel volje in moči za izvršitev samomora. Končno mu je padlo na um, da bo najboljši, če koga umori, da mu potem sodišče z iustifikacijo oskabi beg iz življenja. Sklenil je, da ubije prvega, ki mu pride pod roko. Čudnega morilca opazujejo psihiatri.

Otrokov jeziček.

Trojčki novorojenčki kričijo kot bi jih odiral. Petletni Janezek vpraša mamico: »Kaj ne, trojčki so prišli z neba!« — »Kako pak!« — »No potem že razumem! Če bi bil jaz ljubi bogec, bi jih prav gotovo tudi vrgel iz neba!«

Nova zlata polja odkrita

Angleži imajo srečo, kamor povohajo, zlasti v svojih kolonijah. Iz angleškega dela Nove Guineje poročajo sedaj, da so odkrili tamkaj velika polja zlata v območju reke Watut. To novo zlato je pa še mnogo zlahtnejše in dragocenejše kakor z ostalih dosedanjih polj. Pač pa je še za enkrat težavna in nevarna vsaka ekspedicija v te srečne pokrajine zlata, ker so prebivalci domačini strahovito razjarjeni na Angleže, ker so nedavno poslali med ljudstvo svoje kazenske ekspedicije radi številnih umorov, povzročenih po domačinih.

Prebivalstvo območja reke Watut je že od nekdaj znano kot skrajno sovražno razpoloženo napram Evropejcem. Tu je bil umorjen znani nemški raziskovalec Dammköhler. Med temi avtohtonimi plemen se razlikujeta dva tipa prebivalstva: melaneški lacwombas ob srednjem toku reke in ob gornjih delih Watuta stanujoči papuanci, ki so še popolnoma nekultivirani. Srednjevisoki, močni možje nosijo dolge kite in v nie vpletene školjke in razno lepotočno kamenje.

Bojevniki lacwombas imajo na glavi posebna pokrivala, podobna čeladam, ki pa jih doli posameznik šele takrat, ko je ubil najmanj enega nasprotnika v boju. Za vsakega nadaljnjega ubitega sovražnika dobi borec kot odlikovanje na svoje pokrivalo šop suhe trave. Vsa plemena ob Watutu pa so še danes pravi ljudozrci. Zato bodo hodili Angleži po novo odkrito zlato edino v močnem spremstvu dobro oboroženih vojaških oddelkov, katerih modernemu orožju seveda nobena oseba hrabrost ne more biti kos.

Povodom rojstva japonske princeze

Rojstvo japonske princeze, druge hčerke mladega japonskega cesarja Hirohita je izzvalo v narodu veliko veselje, obenem pa tudi razočaranje. Vsi so upali, da dobi mladi vladar, ki se je oženil leta 1924, prestolonaslednika. Mikado je že dal izdelati umetniško okrašen meč, ki bi ga položil mlademu prestolonasledniku v zibelko, kakor to predpisuje starodavni običaj. Mesto meča pa je moral potem položiti v otroški voziček svilen jopič. Vsi listi v Tokiu so doživeli blamažo. Že nekaj tednov poprej so pričakovali radostni dogodek in listi so vsak dan poročali kake nove vesti o bližajočem se dogodku. Nekega dne so poročali, da bo zagledal prestolonaslednik luč sveta 28. avgusta. Toda princeza se je rodila 8 dni kasneje. Pri rojstvu princa je običaj, da se izstrelje trije strelji, če se rodi princeza, pa samo dva. Mikado je izdal povodom rojstva svojega otroka ukaz, da se mora izstreliti samo en strel. Izostale so tudi vse ostale svečanosti in ljudske zabave, kajti država še vedno tuguje za pokojnim Jošikitom, ki je umrl preteklo leto.

SMRT RUSKEGA UČENJAKA.

V Leningradu je umrl v 84. letu starosti častni član ruske akademije znanosti in častni doktor pet največjih ruskih vsenčilišč, H. Koni, zadnji predstavnik epohe velikih ruskih reform v 60. letih. Pokojnik je bil oseben prijatelj Turgenjeva, Tolstega in Gončarova.

Nekaj za filateliste.

Prebrisan Anglež je hotel darovati svojemu sinu za god zbirko znamk. Ni mu pa bilo za to, da bi izdal za zbirko, ki je sam ni imel, znatno vsoto denarja. Iznajdljivi Anglež je prišel kmalu na originalno misel. V največje angleške novine je dal naslednji mali oglas:

»Zakon! Mlada, ljubezniva, simpatična, očarujoča dvajsetletna dama, ki ima 200.000 funtov šterlingov dote in ji je zagotovljena dedščina milijon funtov, želi poročiti inteligentnega mladeniča, četudi bi bil brez sredstva. Ponudbe na X. X., London.«

Anglež je prejel 35.000 pisem iz vseh delov sveta, njegov sin pa sijajno zbirko znamk.

Dvoustno vprašanje.

— Oprostite, jaz bi rad prišel na glavni kolodvor...

— Prosim, prosim, nikar se ne dajte ovirati po meni...

Od četrtka naprej velika senzacija

SVENGALI

v kinu Apolo

okultisem, prenos misli, telepatija hipnoza. Eksperimenti z ljudmi in živalmi. Nato sledi velika senzacija veseloigra

„ZA FRONTO“

z ameriškimi brati od

PATA in PATACHONA.

Sport

»Maribor« protestira.

Radi nedeljske tekme med hazenskim družinama Maribora in Ilirije, ki je radi pristranosti sodnika potekla nenormalno in prinesla Iliriji nezasluzeno previsoko zmago, je Maribor vložil protest in zahteval, da se tekma ponovi.

Concordia : Maribor ali finale za poškodbeni fond.

V nedeljo popoldne bo gostovalo najbrže prvorazredno zagrebško moštvo Concordie proti »Mariboru«. Ker se kluba še nista definitivno pogodila glede gostovanja, se bo v slučaju, da ne prispe v Maribor »Concordia«, odigrala finalna tekma za poškodbeni fond med SD Rapidom in SK Mariborom. Vsekakor bo v nedeljo sportna javnost prišla na račun.

Posebnosti ameriškega domačinskega prava

V Južni Ameriki se stari običaji, zlasti v kolikor se tičejo domačinskih pravic, spoštujejo kakor nikjer drugod. Kdor poskuša priti v tujo hišo, ne da bi pred vhom na ves glas zaploskal, se izpostavlja nevarnosti, da ga siloma vrže gospodar na cesto. Toda tudi v večjih mestih se čisto opaža izreden respekt do stanovanja, ki ga smatra javnost in ne redko tudi oblast za nedotakljivo. Do kakih ekstremnih posledic lahko pridevijo taki slučaji, kaže naslednji slučaj, ki se je nedavno dogodil v samem Buenos-Airesu. Našli so v stanovanju mrtvega gospodarja in edinega prebivalca poslopja, ki je izdihnil že pred dobrima dvema letoma, zadet od srčne kapi, ko se je odpravljal spat. Sosedom se je sicer zdelo nad vse čudno, da naenkrat ni bilo več lastnika hiše na spregled. Kljub temu ni padlo nikomur v glavo, da bi šel pogledat na njegov dom, kaj je temu vzrok. Tega koraka si niti policija ni upala storiti! Po dveh letih šele so se ojnati kriminalni organi, stopiti v zaprto hišo, potem ko je že vse mesto govorilo o tajinstvenem dogodku. Ko so odprli siloma vrata samotne hiše, so našli v predsobi cele kupe pisem, kart, novin in — davčnih listov. Tako je torej celo davčno oblastvo spoštovalo nedotakljivost stanovanja in pošiljalo vedno le pismene opomine in plačilo davka. Kolikokrat bise naš davkoplačevalec zaklenil v svojo kajo ali graščino, če bi bili naši eksekutarji tako »dostojni« kot so argentinski...

Mati, ki prodaja svojo hčer

Budimpeštanska policija je aretirala te dni na prijavo več strank bivšo igralko Marijo Pestj, ki je prisilila svojo 11 letno hčerko k nemoralnemu življenju. V stanovanje igralka je prihajala vsak dan elegantna gospoda, nakar so takoj zaprli okna in spustili zavese. Kakor je policija kasneje zvedela, so se vršile tam velike orgije. Sosedu so ponovno slišali jokanje in klicanje dekleta na pomoč. Vprašali so deklico, kaj se tam dogaja, toda ona ni hotela ničesar povedati. Zato so postali sosedi še bolj pozorni in so kmalu dognali, da zahaja elegantna igralka s svojo hčerko vsako popoldne na sprehod in da je pri tej priliki vedno iskala poznanstva s kakim starejšim, bogatim gospodom. Marija Pestj je takoj priznala zločin, nakar je odredilo državno pravdnštvo še nadaljne aretacije. Dosedaj je bil aretiran neki univerzitetni asistent, neki veletrgovec s kožami in višji uradnik državnih železnic. Vest je izzvala v Budimpešti ogromno senzacijo in se pričakuje nadaljna razkritja z največjo napetostjo.

Maksim Gorki:

Otroška leta

Poslovenil dr. I. D.

Dedek ji je rekel:

»Ali si zdrava, mati?«

In poljubila sta se trikrat.

Ded me je potegnil iz goste gneče ljudi ter me vprašal, držeč me za glavo:

»Čigav pa si ti?«

»Astrahanski, iz kajute ...«

»Kaj pa blebeče?« se je obrnil k materi, me sunil proč, in, ne čaka je odgovora, rekel:

»Lične kosti ima po očetu ... Stopite v čoln!«

Prepeljali smo se na breg in v tolpi šli po potu, potlakanem z velikimi kremenci, med dvema visokima pobočjema, pokritima s suho travo.

Pred nami je šel ded z materjo. Bil je mnogo manjši od nje, korakal je hitro, ona pa ga je gledala zvrha doli in je kakor plavala po zraku. Za njo sta molče šla strica: črni, gladkolasi Mihael, suh kakor ded; svetli in kodravi Jakob, dve debeli ženski v svetlih oblekah ter šest otrok, ki so bili vsi starejši od mene in tih. Jaz sem šel z babico in malo teto Natalijo. Ta se je blede, golobjih oči in ogromnega života pogostoma vstavljala in zasopihana šepetala:

»Oj, ne morem!«

»Čemu pa so te jemali s seboj?« je srdito godrnjala babica. »Nespametni ljudje!«

Ne odrastli in ne otroci mi niso bili všeč. Zdel sem se sam sebi tuj sredi njih, celo babica je nekako izginila, se oddaljila.

Še prav posebno mi ni bil nič po volji ded; takoj sem začutil v njem sovražnika, tujbudo se je v meni neka posebna pozornost do njega, previdna radovednost.

Prispeli smo na konec poti. Čisto na vrhu potoja je, prislonejena k desnemu pobočju in začudenjača novo ulico, stala nizka, enonadstropna hiša, porbarvana z umazano rožno barvo, z nizko streho in izboklimi okni. Z ulice se mi je videla hiša velika, znotraj pa je bilo v majhnih, poltemnih sobah tesno; povsod so kakor na parniku pred pristaniščem opravljali posle jezni ljudje, otroci so se podili sem in tja kakor tolpa tatinskih vrabcev in vsepovsod se je razširjal oster, neznan duh.

Zašel sem na dvorišče. Tudi dvorišče je bilo neprijetno: vse je bilo zavešeno z velikimi mokrimi cunjami, zastavljeno z držami, v katerih je bila gosta, raznobarna voda. Tudi v vodi so bile namočene cunje. V kotu, v nizkem, napolrazrušenem prizidku so žarko gorela drva v peči, nekaj je vrelo in se kuhalo, in neviden človek je glasno govoril čudne besede:

»Sandalovina — fuksin — vitriol ...«

(Dalje prihodnjič.)

Strmiški:

Žolna

»Vsi mostovi so se za mano podrli!« sem žalostno zavzdihnil oni dan, ko je izšla v »Večerniku« vtihotapljen in menda celo plačana notica »Slovo«, katero je priobčil najbrž iz gole nevoščljivosti moj stari, doslej še dokaj zvesti prijatelj Radoje Žolna. Izkazal se mi je s takim početjem zelo nehvaležnega, skorajda škodoželjnega.

Dokler je še junčil po naši severni meji, smo ga imenovali kratkoma lo plebejsko Franceta Žolno. Da pa dokaže svojo ljubezen, namreč širšo ljubezen do svoje otačbine, se je prekrstil, odkar je odjadril v daljino Sobotico, da pomaga tam »rešiti, kar se rešiti da«. Sedaj je Radoje Žolna nam reč ni mogel premeniti, kajti Žolna ostane pač Žolna in ni, da bi vsaki rodoljubni besedi privešal končnico —i. Saj bi bilo naravnost smešno, če bi si nadel ime Radoje Žolnič. Kdo naj bi ga spoznal pod pavovim perjem?! Saj se nam zdi celó Radoje tako južnjaško, da ga hočemo odslej nazivati sploh samo še Žolno.

Tistega »Poslanega«, ki je bilo, kakor sem rekel, priobčeno oni dan v temle listu pod naslovom »Slovo«, sem se tedaj silno prestrašil. Da niste tega črtali? Škoda. No, pa kratko ponovim! Naslov sem že povedal. Predmet: Žolna se poslavlja iz Maribora. Začetek: Žolna se spominja veselih in žalostnih preteklih časov. Sredina: Žolna se poslavlja od raznih prijateljev in zdihuje za lepimi časi. Konec: Žolna joka in si želi nazaj v planinski raj. Sledi: Podpis, ime i prezime.

Mene pa je to »slovo« zadelo, kakor strela z jasnega neba, da se izrazim z Žolno, ki domuje tam nekje na spodnjem Krasu.

Takale je bila stvar: Prikreva oni dan k meni Žolna, v desnici palico, z levico se držeč zadaj za boke: »Pomagaj mi, da sedem!« S tem pozdravom se je stežka »poglobila« v mehki naslonjač, pogledal izpod oči, kakor zna pogledati edino on sam in težko zavzdihnil.

»Si mar zašel med razbojnike, da so te tako zdelali?« sem ga skušal potolažiti in spraviti v dobro voljo. Zopet je pogledal izpod oči, v oči pa obenem srd, žalost, pomilovanje, nezaupanje in sploh dvom o človeški vrednosti, kakor bi imel pred sabo očitnega grešnika, s katerim ima sestaviti zelo važen uradni zapisnik.

»Pokam!« je naposled z veliko težavo izpregovoril in to s tako strašnim občutkom, da me je postalo strah. Naposled sem se ojunčil: »Če ti je, ubogi Žolna, res tako hudo, pošljem po zdravnika. Ampak čudno je vendar. Pokaš, praviš, pa se držiš zadaj za križ. Mar bi prijel za trebuh, pa gorkih obkladov ti preskrbim in kamilčnega čaja ti skuham. Gotovo ti bo bolje. Si mar kaj težkega jedel?«

Tretjič me je pogledal izpod oči; odpoved, udanost v božjo voljo mu je sijala iz strmečih oči: »Žolna piškava, vse napak onegaviš! Saj me ne boli trebuh, ampak v križ mi je zašlo, zato zašlo, ker ravno pokam. Res ne veš, kaj je to? Pokam pač, že tri dni pokam doma, ne tukaj; pokam omare, skrinje, zibeli, če jih je še kaj ostalo iz onegavih časov in sploh. Pokam pač, kakor bi rekel, da »pupam«, če bi si zidal toto novo hišo. Zdaj veš!«

»Pa bi bil koj povedal, da se seliš, mir bi bilo besedičenja!«

»Prošnje imam na te: Čas mi je odmerjen. Ti pa imaš časa dovolj. Štiri in dvajset ur na dan! Rad bi se poslovil od znancev vseh spolov tukaj in v okolici. Spodobilo bi se. Pa ni časa. In sem sodil, da bi mi ti to vse osebno preskrbel. Da? No vidiš! Kar seznaj ti dam. Povsod pojdi v mojem imenu in se poslavljaj. Reci, da vse lepo pozdravljam, da se od vseh poslavljam, da vse zagotavljam, da prav nered pospravljam, da bi raje skupaj še ostali, vesele pesmi prepevali, korajžno vince pili, sploh na veke skupaj bili. Amen.«

»Lepo znaš, Žolna! Tudi v okolico naj grem? V Ruše, Ljutomer, Ljubljano?«

»Seznam dopolnim. Za Lotmerk ti dam zaupno pismo. V Ljubljano, praviš? Veš kaj, ljubljanska megla in

njen »Ljendvor« naj me v — — — pa boš že znal, kako povedati, saj si spodoben človek. Zdrav mi ostani in pozdravi vse žolne piškave!«

Pregledal sem seznam in si napravil podoben načrt: Trije veleposestniki, dva vinogradnika, štirje gostilničarji, mesar, perutinar, več boljših posestnikov, precej uradništva — tem slednjim bi kar samo pisal — ter nekaj drugih proletarcev. Najprvo bi obhodil gostilničarje in perutinarje, ti imajo vedno kaj prijetnega v zalogi; koncem septembra in začetkom oktobra bi šel v vinograde; ko se ohladi, do mesarjev, drugim pa, kadar bo nanekla prilika. Dober človek je, ta Žolna! V njegovem imenu bi se poslavljaj, se priporočal in ...

In zdajci pride »Slovo«!

Zdaj vse minulo je, nikdar več pel ne bom!

Žolna piškava pa poka, poka od same zlovesčnosti. Naj poč! —

Avtomobilske in le'alske nesreče

Pretekla nedelja beleži celo vrsto avtomobilskih nesreč. O nekaterih poročamo na drugem mestu. Nedaleč neke železniške postajice na progi Brno-Tišnovice na Moravskem so imeli silen karambol. S potniki naloženemu tovornemu avtomobilu je nenadoma odpovedala zavora tik pred prelazom čez železnico. Avto se je zaletel v zadnji vagon. Šoferjevega brata, 15letnega dečka, je vrglo pod vlak in ga popolnoma razmesarilo. Izmed ostalih desetih potnikov mladih izletnikov, ni ostal niti eden nepoškodovan.

Pri padcu potniškega letala nedaleč Hadleya v Severni Ameriki je zgubilo življenje osem oseb. Štirje potniki so tako težko poškodovani, da bodo najbrž podlegli. Letalo je padlo z višine 500 metrov in se zarilo globoko v zemljo. Vzrok nesreče je preobteženost aeroplana.

Oddam sobo

s prostim vhom, eventualno s porabo kuhinje. — Koseskega ul. 4. 1122

Šolske torbice

nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri IVAN KRAVOS, — Aleksandrova cesta 13. 830.

Specijalna delavnica

za črkoslikarstvo in soboslikarstvo. Fr. Ambrožič, Grajska ul. 2, Maribor. 1119

Razpis.

Posojilnica v Mariboru, r. z. z. o. z. (Narodni dom) razpisuje za leto 1927-28 dr. Franja Rapoca ustanove za visokošolce, devet mest po Din 300.—.

Pravico do teh ustanov imajo visokošolci slovenske narodnosti iz mariborskega in šoštanjkega okraja.

Prošnje z domovnico, zadnjim šolskim spričevalom in ubožnim listom naj se vložijo do 28. septembra 1927 pri Posojilnici v Narodnem domu.

V MARIBORU, dne 17. septembra 1927.

Dr. Radoslav Pipuš
predsednik.

1111

PRODAMO

večjo množino

MAKULATURNEGA PAPIRJA

kilogram Din 4.—

Več se izve v upravi Večernika. U1

Zimsko perilo

copate, raznovrstne obleke itd. kupite pri

1063

Jakob-u Lah-u,

Maribor, samo Glavni trg št. 2

POZOR! POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,

ako Vam Vaši stroji nagajajo obrtnike se na specialno mehanično delavnico Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica št. 14, ker ima ista specialni oddelki za popravila strojev vseh vrst. 937

Din 199.—

čevlji s spono lakasti in v modnih barvah pri

Anici Traun

Grajski trg 1 870

Pohištvo
posteljnina
vložki
matrace
zastori
posteljne odeje
pohištveno
tkanino itd.

najboljše in najceneje pri

Karolu Preis

Maribor, Gosposka 20

Brezplačni ceniki!

Kolesarsko društvo

„EDELWEISS 1900“

bo priredilo v nedeljo, dne 2 oktobra 1927
v verandi in salonu „Union“

veliko vinsko trgatev

Pomnožena godba, krasne dekoracije.

Vstopnina Din 6.—

(družinske vstopnice za tri osebe samo Din 12.—).

Začetek ob 15. uri. 1110 Začetek ob 15. uri.

Medo-kave
se dnevnona tisoče
šalic popije

Radi opustitve trgovine

se vse blago po zelo znižanih cenah

razprodaja

pri

Jos. Karničnik

1191

Slovenska ulica 10

Ne zamudite te prilike!